

PROTOCOL "SAMEN TEGEN PESTEN"

Inhoud:

1.0.	Samenvatting 'Samen tegen Pesten' op CBS Groen van Prinsterer	blz. 2
2.0.	Doel van het protocol 'Samen tegen pesten'	
3.0.	Het verschil tussen pesten en plagen	
4.0.	Oorzaken en signalen	blz.3
4.1.	Oorzaken van pestgedrag kunnen zijn...	
4.2.	Signalen van pesterijen kunnen zijn....	
5.0.	Pesten op de basisschool	
5.1.	Algemeen	
5.2.	Hoe wij op CBS Groen van Prinsterer met pesten omgaan	
6.0.	De vijfsporenaanpak	
6.1.	Spoor 1: Signaleren en begeleiden op groepsniveau	blz. 4
6.2.	Spoor 2: Hulp aan het gepeste leerling	
6.2.1.	Mogelijkheden van begeleiding van de gepeste lln.	
6.3.	Spoor 3: Hulp aan de pestende leerling (pester)	blz. 5
6.3.1.	Mogelijkheden van begeleiding van de pestende lln.	
6.4.	Spoor 4: Hulp aan de (soms zwijgende) middengroep	
6.5.	Spoor 5: Hulp en begeleiding aan/ van de ouders	
6.5.1.	Ouders van gepeste kinderen	blz. 6
6.5.2.	Ouders van de pestende leerling(en) (pesters)	
6.5.3.	Alle andere ouders	
Bijlage 1:	Basiswaarden, gedragsverwachtingen en stappenplan consequenties PBS.	
Bijlage 2:	Voorbeeld Contract tegen pesten	

1.0. Samenvatting 'Samen tegen Pesten' op CBS Groen van Prinsterer.

Op onze school willen we alle kinderen een gevoel van veiligheid bieden, zodat ze zich optimaal kunnen ontwikkelen. In de klassen wordt gewerkt met de preventieve aanpak van Positive Behavior Support (PBS). Daarnaast beginnen we elke dag met de levensbeschouwelijke methode Trefwoord, waarin ook de thema's burgerschap en diversiteit aan bod komen.

Als PBS-school willen we onze kinderen leren om pestgedrag uit te bannen. Daarbij geldt vanuit PBS de regel: voorkomen is beter dan genezen.

Op onze school zetten we het SWPBS anti-pestprogramma 'Pestpreventie met PBS' gericht in. Naast de gedragsverwachtingen die wij van kinderen hebben m.b.t. onze waarden Respect, Veiligheid en Zelfstandigheid, leren wij de kinderen de STOP - LOOP - PRAAT regel aan.

STOP: kinderen leren verbaal en non-verbaal (uniform teken) stop zeggen op het moment dat ze zelf iets niet leuk vinden (kan pesten zijn) of zien dat een ander kind met pesten te maken krijgt. Kinderen moeten eveneens leren hoe ze moeten reageren op het stop teken van de ander

LOOP: kinderen leren weg te lopen van een situatie. Door weg te lopen ben je geen 'loser', maar een held. Met weglopen negeer je de pester en haal je de 'beloning' van pestgedrag weg. Kinderen moeten eveneens leren hoe ze moeten reageren op het weglopen van de ander.

PRAAT: Houdt het pestgedrag aan, ook wanneer je wegloopt, dan moeten de kinderen praten met een volwassene (leerkracht, overblijfmeeuwwerker, etc.) Kinderen leren, dat praten iets anders is dan klikken. Het is 'praten' als je eerst hebt geprobeerd het probleem op te lossen en eerst de stappen 'stop' en 'loop' hebt ondernomen. Kinderen moeten eveneens leren hoe ze moeten reageren op het moment dat de ander gaat praten met een volwassene.

Belangrijk: als een leerling in gevaar is, moeten de stappen 'stop' en 'loop' overgeslagen worden en moet de situatie onmiddellijk worden gemeld aan de volwassenen.

Leerkrachten/Volwassenen moeten leren om de discussie te vermijden. Dialoog is goed, discussie niet. Daarnaast moet de volwassene voorspelbaar en consequent optreden en dan vooral, daar waar het gaat om de regel: STOP – LOOP – PRAAT. Het is essentieel om na te gaan of de eerste twee stappen (stop – loop) zijn ondernomen, alvorens de leerling komt om de situatie aan te kaarten/ het incident te melden (praten).

2.0. Doel van het protocol 'Samen tegen pesten'.

Alle kinderen mogen zich in hun basisschoolperiode veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen. Door gedragsverwachtingen, afspraken en consequenties te communiceren en zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op ongewenst gedrag. Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier en veilig naar school te gaan!

3.0. Het verschil tussen pesten en plagen.

Wanneer er geplaagd wordt kan diegene die geplaagd wordt meelachen. Het gaat niet ten koste van de ander. Niemand hoeft STOP te zeggen. Wanneer er gepest wordt gaat dit ten koste van de gepeste persoon, er kan dus niet worden meegelachen.

Pesten is bedreigend en het gebeurt niet zomaar een keer, maar vaak iedere dag opnieuw, soms een jaar of langer achter elkaar (stelselmatig). Bij pesten wordt een slachtoffer uitgezocht om de baas over te spelen op een heel bedreigende en gemene manier. De pester misbruikt zijn macht.

Meestal hebben de pestende kinderen niet in de gaten hoe afschuwelijk het pesten is voor degene die gepest wordt. Terwijl het gepeste kind vreselijk bang is voor de pauze of niet op straat durft te spelen, ziet de pester het als een lolletje. Pesten lijkt in sommige gevallen dus op plagen maar er zijn grote verschillen. De piek van het pesten ligt tussen 10 en 14 jaar, maar ook in lagere en hogere groepen wordt er gepest. Een pestproject alleen is niet voldoende om een eind te maken aan het pestprobleem. Het is beter om het onderwerp structureel en op een preventieve manier aan de orde te laten komen in bijv. de PBS-lessen en/of de Kringgesprekken rond Trefwoord.

4.0. Oorzaken en signalen

4.1. Oorzaken van pestgedrag kunnen zijn:

- ❖ Een problematische thuissituatie
- ❖ Voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen)
- ❖ Voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt
- ❖ Voortdurend met elkaar de competitie aan gaan
- ❖ Een voortdurende strijd om macht in de klas of in de buurt

4.2. Signalen van pesterijen kunnen o.a. zijn:

- ❖ Altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen
- ❖ Zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot
- ❖ Een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven
- ❖ Briefjes doorgeven
- ❖ Beledigen
- ❖ Opmerkingen maken over kleding
- ❖ Isoleren
- ❖ Buiten school opwachten, slaan of schoppen
- ❖ Op weg naar huis achterna rijden
- ❖ Naar het huis van het slachtoffer gaan
- ❖ Bezittingen afpakken
- ❖ Schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer
- ❖ Cyber-pesten: via WhatsApp, Snapchat, etc.

Uiteraard is deze lijst niet uitputtend en we zullen er rekening mee moeten houden dat er steeds weer nieuwe vormen zullen opduiken. Leerkrachten en ouders moeten daarom alert zijn op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen wanneer bepaalde gedragingen de norm (onze waarden en gedragsverwachtingen) overschrijden.

5.0. Pesten op de basisschool.

5.1. Algemeen:

Pesten komt helaas op iedere school wel eens voor. Het is een probleem dat alle betrokkenen van een school onder ogen moeten zien. Betrokkenen moeten de wil hebben om pesten tegen te gaan en uit te bannen. Daar zijn wel enkele voorwaarden aan verbonden:

- ❖ Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende groep), leerkrachten en de ouders.
- ❖ De school heeft de wettelijke plicht om te zorgen voor een sociaal veilige omgeving en dus de opdracht om pesten tegen te gaan.
- ❖ Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen ter preventie bespreekbaar worden gemaakt, waarbij ook de geldende regels en afspraken duidelijk worden gemaakt.
- ❖ Als pesten zich voordoet, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen.
- ❖ Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak en moeten kinderen en ouders weten wie het aanspreekpunt op school is. Op onze school is dit Trea Schulte – 0591-612464
- ❖ Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert dan kan de klachtenregeling in werking treden. Inschakeling van de extern vertrouwenspersoon is in dat geval een goede optie. De vertrouwenspersoon kan het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en het bevoegd gezag adviseren. Voor iedere Viviani school is een externe Vertrouwenspersoon aangesteld. Dit is mevr. Jutta Hoogland van het Vertrouwensbureau: 085 – 1055055

5.2. Hoe wij op CBS Groen van Prinsterer met pesten om gaan(preventief):

- ❖ Op CBS Groen van Prinsterer leren we kinderen gedragsverwachtingen (afspraken) volgens de methodiek van Positive Behavior Support. Voor deze afspraken verwijzen we naar bijlage 1: 'Basiswaarden, gedragsverwachtingen en stappenplan consequenties PBS'. Voor het Sociaal Emotioneel Leren zetten we de methode KWINK in.

- ❖ Om de twee weken of indien gewenst vaker geven we een KWINK-les, waarin we ook de koppeling maken met PBS en bijvoorbeeld Actief Burgerschap.
- ❖ Op onze school leren we de pestpreventieve regel STOP – LOOP – PRAAT hanteren.
- ❖ We laten niet standaard in de Gouden weken aan het begin van het schooljaar een contract tegen pesten tekenen in alle groepen. Indien wenselijk/ nodig in bepaalde situaties kan dit wel gebeuren. Zie voorbeeld voor het contract tegen pesten bijlage 2.
- ❖ Elk jaar vullen we een leerlingenlijst in om het sociaal- emotioneel functioneren van de leerlingen in beeld te krijgen. Daarnaast vullen de leerlingen van groep 5-8 zelf ook een lijst in. We gebruiken hiervoor Leerling in beeld van Cito.
- ❖ Het voorbeeld van de leerkrachten (en thuis, de ouders) is van groot belang. Het is onze overtuiging, dat er minder gepest wordt in een positief klimaat, waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost, maar uitgesproken. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en de leerlingen wordt niet geaccepteerd.
- ❖ Het is belangrijk dat medeleerlingen zich ook verantwoordelijk voelen om het pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer en veiligheid in de groep (voor de groepsmissie die samen is gemaakt en zichtbaar is gemaakt in het lokaal). Dit is gemakkelijker gezegd dan gedaan, immers is bij pesten vaak sprake van een groep meelopers/ toeschouwers. In PBS- en KWINK-lessen leren we kinderen om te gaan met elkaar, ook op de momenten dat dit problemen geeft.
- ❖ De kinderen in groep 7 wordt (onder schooltijd) het weerbaarheidsprogramma Rots en Water aangeboden. In deze training komt o.a. het onderwerp "pesten" aan de orde. Wat is pesten? Welke partijen kun je daarin herkennen, maar ook hoe ga je als groep om met pesten.
- ❖ In groep 8 komt bureau Halt op school voor het geven van Voorlichtingen rond Invloed van de groep, Sexting educatie en/of Gedrag online.

6.0. De Vijfsporenaanpak:

Mocht er toch sprake zijn van pestgedrag dan hanteren we als school de Vijf sporen aanpak: De Vijfsporenaanpak is een aanpak om daar waar kinderen samenkomen het pesten aan te pakken. Deze aanpak richt zich op alle betrokkenen: het gepeste kind, de pester(s), de ouders, de klasgenoten en de school.

6.1. Spoor 1: Signalering en begeleiding op groepsniveau

Leraren hebben een sleutelrol in de aanpak van het pesten. Zij zijn de eerstverantwoordelijken voor de aanpak van het pesten. Het is belangrijk dat zij pesten vroegtijdig signaleren en effectief bestrijden. De leraren worden ondersteund door de Intern Begeleider die, als dat nodig is, ook buiten de klas met individuele kinderen of met groepjes kinderen aan de slag gaat. In deze fase zal de leerkracht of de intern begeleider, afhankelijk van de ernst van de zorg, de ouders op de hoogte stellen. Desnoods zal er een door de school georganiseerd gesprek plaatsvinden met verschillende of alle ouders uit de groep om te praten over de oplossing. Leerkracht(en) en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing. De leerkracht biedt altijd hulp aan het gepeste kind en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders en/of externe deskundigen.

6.2. Spoor 2: Hulp aan het gepeste kind

Er zal hulp geboden moeten worden aan het slachtoffer. Kinderen die voortdurend worden gepest, kunnen op verschillende manieren reageren. De meeste kinderen worden passief en zitten er duidelijk mee. Een enkel kind gaat zelf uitdagen. Beide vormen van gedrag zijn `aangeleerd`, in de zin van `reacties op uitstoting`. Dit gedrag kan ook weer afgeleerd worden. In dit geval kunnen bijvoorbeeld sociale vaardigheidstraining, op zelfverdediging, kanjertraining goede interventies zijn

6.2.1. Mogelijkheden van begeleiding van de gepeste leerling:

- ❖ Medeleven tonen, luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest?
- ❖ Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten? Past hij/zij de STOP – LOOP – PRAAT regel goed toe?
- ❖ Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken.

- ❖ De leerling in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren (Stop – Loop).
- ❖ Zoeken en oefenen van een andere reactie, bijvoorbeeld je niet afzonderen.
- ❖ Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest.
- ❖ Nagaan welke oplossing het kind zelf wil.
- ❖ Sterke kanten van de leerling benadrukken.
- ❖ Belonen (beloningsbeleid PBS) als de leerling zich anders/beter opstelt.
- ❖ Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pestende leerling(en).
- ❖ Het gepeste kind niet overbeschermen. Bijvoorbeeld naar school brengen of zeggen: "Ik zal het de pesters wel eens gaan vertellen". Hiermee plaats je het gepeste kind juist in een uitzonderingspositie waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen.

6.3. Spoor 3: Hulp aan de pestende leerling (pester)

Er wordt uiteraard met de pestende leerling gesproken. Dit kan een probleemoplossend gesprek zijn (op zoek naar de oorzaak) om vervolgens de gevoeligheid voor wat het met het slachtoffer uithaalt te vergroten, gekoppeld aan afspraken met evaluatiemomenten. Het advies is om de pestende leerling even de gelegenheid te bieden om zijn leven te beteren alvorens zijn ouders bij zijn wangedrag te betrekken. Natuurlijk is dit wel afhankelijk van de ernst van het pestgedrag.

6.3.1 Mogelijkheden van begeleiding van de pestende leerling:

- ❖ In gesprek gaan. Zoeken naar de reden van het ruzie maken/pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen).
- ❖ In gesprek gaan: is de STOP – LOOP – PRAAT regel helder?
- ❖ Laten inzien wat het effect van zijn/ haar gedrag is voor de gepeste.
- ❖ Excuses aan laten bieden.
- ❖ In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft.
- ❖ Pesten is verboden in en om de school. Wij houden ons aan de regel, je kunt kiezen: of er volgt een consequentie of je laat de gedragsverwachting zien. Belonen (beloningsbeleid PBS) als kind gedragsverwachting (oprecht) laat zien.
- ❖ Het kind leren niet meteen kwaad te reageren, maar leren beheersen, de "stop-eerst-nadenken-houding" of een andere manier van gedrag aanleren.
- ❖ Contact tussen ouders en school. Elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind. Wat is de oorzaak van het pesten?
- ❖ Zoeken van een sport of club, waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn.
- ❖ Inschakelen hulp. Sociale vaardigheidstrainingen, jeugdgezondheidszorg, huisarts, GGD, enz.

6.4. Spoor 4: Hulp aan de (soms zwijgende) middengroep

Om de soms zwijgende middengroep tot bondgenoot in de strijd tegen het pesten te maken, zijn de volgende acties mogelijk:

- ❖ Pesten aan de orde stellen in de klas, bijv. door aandacht voor dit protocol en het onderwerp regelmatig terug te laten komen. Telkens in andere bewoordingen en ook gebruikmakend van verschillende werkvormen.
- ❖ Als een leerkracht met de klas spreekt over pesten, is het raadzaam geen pestsituatie in de klas als uitgangspunt te nemen, maar het onderwerp daar bovenuit te tillen. Gebeurt dit niet dan kan de klas het probleem ontkennen, bagatelliseren, het slachtoffer de schuld geven of zeggen dat het maar een grapje is. Of de pesters gaan het slachtoffer voor zijn klikken bestraffen.
- ❖ Via rollenspel het buitengesloten zijn aan den lijve ondervinden.

6.5. Spoor 5: Hulp en begeleiding aan/van de ouders

School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen. Het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te komen lossen. Bij problemen van pesten zullen de directie en de leerkrachten hun

verantwoordelijkheid nemen en overleg voeren met de ouders. Samen wordt naar een oplossing gezocht en wordt volgens afgesproken plan actie ondernomen.

6.5.1. Ouders van gepeste kinderen:

- ❖ Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- ❖ Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- ❖ Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken.
- ❖ Door positieve stimulering en zgn. beloning kan het zelfrespect vergroot worden of weer terugkomen.
- ❖ Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- ❖ Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.

6.5.2. Ouders van de pestende leerling(en) (pesters):

- ❖ Neem het probleem van uw kind serieus.
- ❖ Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden.
- ❖ Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- ❖ Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- ❖ Besteed extra aandacht aan uw kind.
- ❖ Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- ❖ Corrigeer ongewenst gedrag, benoem gedragsverwachtingen en beloon het goede gedrag van uw kind.
- ❖ Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.

6.5.3. Alle andere ouders:

- ❖ Neem de ouders van het gepeste kind serieus.
- ❖ Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
- ❖ Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag, benoem gedragsverwachtingen en beloon goed gedrag.
- ❖ Geef zelf het goede voorbeeld.
- ❖ Leer uw kind voor anderen op te komen, zonder zichzelf tekort te doen.
- ❖ Leer uw kind voor zichzelf op te komen, zonder de ander tekort te doen.

Als naslagwerk in aanvulling op de vijfsporenaanpak kunnen we bijv. het boekje 'Pestpreventie met PBS' inzetten.

Bijlage 1: 'Basiswaarden, gedragsverwachtingen en stappenplan consequenties PBS'.

Goed gedrag leren we samen!

Op de Groen van Prinstererschool werken we met de aanpak van Positive Behaviour Support (PBS) dagelijks aan een veilig en positief schoolklimaat. We stimuleren en belonen goed gedrag.

We zijn supporters van goed gedrag!

Bij ongewenst gedrag hanteren we op onze school een duidelijke consequentieprocedure.

Bij het gericht werken aan en stimuleren van positief gedrag zoeken we mede-supporters.

We hebben de hulp van alle ouders en andere opvoeders hard nodig om ons doel te bereiken:

Kinderen goed gedrag leren: op school, maar ook bij het spelen in de speeltuintjes, het park en tijdens de training van de sportclub!

Het uitgangspunt dat we op de Groen van Prinstererschool hanteren is de positieve benadering. Kinderen groeien van complimentjes en beloningen. Op onze school belonen we goed gedrag door kinderen bijv. een armbandje te geven. Het armbandje dragen ze de hele dag met trots om deze aan het eind van de dag om de 'Pringles' bus te doen. Wanneer de bus vol is volgt een beloning voor de hele groep.

Op school genieten we van de kinderen die vrolijk samen werken tijdens de schooluren en actief samen spelen in de pauzes en buiten schooltijd. Waar kinderen samen werken, spelen of sporten is er regelmatig sprake van meningsverschillen en/of kleine ruzies. Dat hoort bij opgroeien en vaak lost zich dit vanzelf op. Kinderen zijn vaak zelfstandig genoeg om een oplossing te bedenken of de leerkracht begeleidt dit even. Het wordt anders wanneer kinderen regelmatig ongewenst gedrag laten zien en/of horen dat niet past binnen die ruzietjes en meningsverschillen die bij opgroeien horen en dus ook niet bij de gedragsverwachtingen die wij op de Groen van Prinstererschool hebben.

Kortom: voor onze opgroeiende kinderen is het essentieel om duidelijke gedragsverwachtingen en consequenties bij negatief gedrag af te spreken; goed gedrag te stimuleren door te belonen en zelf goed gedrag te laten zien (*wij volwassenen zijn het voorbeeld, waar kinderen zich aan spiegelen*).

Op onze school staan een drietal basiswaarden centraal

Basiswaarden CBS Groen van Prinsterer:

Respect

- Ik respecteer een ander.
- Ik luister naar volwassenen.
- Ik praat netjes tegen anderen.
- Ik ben niet brutaal.

Veiligheid

- Ik houd handen en voeten bij mezelf.
- Ik weet dat de leerkracht er voor mij is.
- Ik mag mezelf zijn (binnen de kaders van de school).
- Ik pas de stop-loop-praat regel toe.

Zelfstandigheid

- Ik spreek uit wat ik vervelend vind tegen degene die erbij betrokken is.
- Ik houd me aan de regels
- Ik pas de stop-loop-praat regel toe

CBS Groen van Prinstererschool - een PBS-school

Dat betekent:

- dat we kinderen positief willen benaderen/ stimuleren;
- dat we heldere gedragsverwachtingen met de kinderen hebben afgesproken;
- dat de consequenties bij het niet nakomen van de gestelde gedragsverwachtingen duidelijk zijn.

Basisafspraken:

We benaderen kinderen positief. Belonen en complimenteren is immers veel leuker dan straffen!
Wanneer een kind zich niet houdt aan de afgesproken gedragsverwachting past de leerkracht de reactieprocedure toe:

- De leerkracht loopt naar de leerling toe en vraagt de leerling naar de gedragsverwachting. Geeft de leerling het juiste antwoord: **geef een compliment!**
- De leerling laat niet het gewenste gedrag zien: de leerkracht vertelt wat de juiste gedragsverwachting is en vertelt de leerling wat hij moet doen. De leerkracht loopt vervolgens weg en wacht 10 seconden. Stelt de leerling het gedrag bij? **Geef een compliment!**
- De leerling laat niet het gewenste gedrag zien: de leerkracht benoemt het ongewenste gedrag, benoemt de afspraak en geeft de leerling de keuze:
Of de leerling blijft zich ongewenst gedragen, met als gevolg een consequentie (benoem die als leerkracht). Of de leerling laat het gewenste gedrag zien. (Wat is je keuze?) Stelt de leerling zijn gedrag bij: **geef aan dat de leerling een juiste keuze heeft gemaakt!**
- De leerling laat opnieuw niet het gewenste gedrag zien: benoem de consequentie en pas die toe.

Ongeoorloofd gedrag

Bij ongeoorloofd gedrag gaat het om groot probleemgedrag, bijv. agressief gedrag als slaan of schoppen, wordt het kind niet voor een keuze gesteld en volgt meteen een consequentie (OEPS-formulier). De leerkracht maakt hierin de beslissing, evt. in overleg met een collega. We gaan er als school vanuit dat ouders achter de beslissing van de leerkracht staan. De leerkracht heeft het niet op het kind voorzien, maar keurt zijn/haar gedrag af. Hij/zij heeft een weloverwogen beslissing genomen in relatie tot de 3 basiswaarden van de school.

Groot versus klein probleemgedrag

Op onze school maken we verschil tussen klein en groot probleemgedrag. Onder groot probleemgedrag verstaan we gedrag dat ertoe bijdraagt dat het welzijn, de veiligheid en het respect van medeleerling en/ of leerkracht in het geding is (bijv. slaan of schoppen).

Klein probleemgedrag is dat gedrag waarop je kinderen aanspreekt omdat ze zich niet houden aan de regels/afspraken die ze in bijv. de PBS-lessen hebben geleerd.

Consequenties bij ongeoorloofd gedrag:

Bij 3 consequenties voor klein probleemgedrag binnen 1 dag of groot probleemgedrag worden de ouders geïnformeerd. De leerkracht laat de leerling zelf met de ouders bellen (in bijzijn van de leerkracht) en het OEPS-formulier wordt mee naar huis gegeven om het te bespreken en te laten ondertekenen door de ouders. De volgende dag neemt het kind het formulier mee naar school.

Bij herhaling (leerling heeft 3x een OEPS - formulier gehad)

- Contact met de ouders om gedrag te bespreken en afspraken te maken.
Consequentie: de leerling werkt een dag buiten de groep (in een andere groep).

Bij herhaling (leerling heeft nog eens 2x een OEPS-formulier gehad)

- Contact met de ouders om gedrag te bespreken en afspraken te maken.
Consequentie: leerling werkt 1 week buiten de groep (in een andere groep).

Bij herhaling (leerling heeft nog eens 2x een OEPS-formulier gehad)

- Het kind wordt opgehaald door de ouders voor een time-out. Er wordt besproken en vastgelegd wat er moet gebeuren om het gedrag te keren en terug te keren in de groep. De externe vertrouwenspersoon wordt geraadpleegd en evt. betrokken in de gesprekken.

Bij herhaling (leerling heeft nog eens 2x een OEPS-formulier)

- Het protocol 'schorsing/verwijdering' treedt in werking (contact met bestuurder van Viviani, extern vertrouwenspersoon, verzuimambtenaar, M.R. en onderwijsinspectie).

We hopen natuurlijk dat het protocol 'schorsing/ verwijdering' bedekt blijft met een flinke laag stof. Samen met de kinderen en ouders/opvoeders willen we bouwen aan een positief klimaat in de wijk Emmermeer en in het bijzonder de Groen van Prinstererschool.
Draagt u/ draag jij een steentje bij!

Hoi allemaal, ik ben Rupsie, jullie PBS-maatje op de Groen. Je zult mij op steeds meer plekken in de school tegenkomen. Ik help je herinneren welk gedrag van je verwacht wordt.
Bijvoorbeeld de afspraak:

Ik praat netjes tegen anderen!

Naam:

Handtekening:

"PESTEN IS NOOIT GOED - ZORG DUS DAT JE AARDIG DOET"

VOORKOM PESTEN door

STOP - LOOP - PRAAT

Gebruik het stopteken - Loop weg - Praat: zoek hulp bij een volwassene

Respect

- Ik respecteer een ander.
- Ik luister naar volwassenen.
- Ik praat netjes tegen anderen.
- Ik ben niet brutaal.

Veiligheid

- Ik houd handen en voeten bij mezelf.
- Ik weet dat de leerkracht er voor mij is.
- Ik mag mezelf zijn (binnen de kaders van de school).
- Ik pas de stop-loop-praat regel toe.

Zelfstandigheid

- Ik spreek uit wat ik vervelend vind tegen degene die erbij betrokken is.
- Ik houd me aan de regels
- Ik pas de stop-loop-praat regel toe

